

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **Z. A.**
státní příslušnost: X
t. č. pobytem X

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**
se sídlem Pražská 59, 670 20 Znojmo

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 5. 2022 č. j. KRPB-112235-21/ČJ-2022-060028-SVZ,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 21. 5. 2022 č. j. KRPB-112235-21/ČJ-2022-060028-SVZ, *se ruší.*
- II. Žalobci *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaná *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Předmětem sporu je zajištění žalobce na 60 dnů za účelem jeho vyhoštění do Pákistánu. Žalobce namítá, že žalovaná nezareagovala na jeho tvrzení, že mu v Pákistánu hrozí smrt.

Také podle něj špatně stanovila počátek doby zajištění. A nezdůvodnila, jak měla, jeho délku. Krajský soud proto musel posoudit, zda zajištění žalobce tváří v tvář těmto námitkám ob stojí.

II. Rozhodnutí o zajištění žalobce a související skutkové okolnosti

2. Policejní hlídka kontrolovala žalobce v pátek 20. 5. 2022 na silnici mezi Valašskými Klobouky a Brumovem – Bylnice ve směru na Brumov u motorestu Koliba. Žalobce neměl žádný cestovní doklad ani oprávnění k pobytu na území ČR či členských států EU. Policisté při lustraci v cizineckém informačním systému nezjistili, že by žalobce disponoval platným vízem nebo jiným oprávněním. Téhož dne ho proto zajistili podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky („zákon o PČR“). V sobotu 21. 5. 2022 s ním žalovaná zahájila řízení o správním vyhoštění.
3. V tentýž den žalovaná provedla se žalobcem pohovor. Žalobce v něm popisoval svoji rodinnou situaci či své vzdělání. A cestu z Pákistánu do Evropy. Cestovní doklad podle svých slov ztratil v Turecku. Tam strávil zhruba rok. Stejně jako v Řecku, kde mu brali otisky prstů, ale nechtěl tam žádat o azyl. Někdy před měsícem odtamtud za pomoci převaděčů odešel se skupinou asi třiceti lidí do Makedonie a dále do Srbska. Tam byli tři týdny, z toho jeden týden v uprchlickém táboře. V úterý 17. 5. 2022 jich dvanáct vyrazilo na další cestu. Žalobce chtěl do Rakouska. Překročili hranici do Maďarska. A ve čtvrtek 19. 5. 2022 odtamtud zhruba šest hodin cestovali dodávkou s převaděčem. Pak někdy kolem čtvrté hodiny ráno v pátek auto zastavilo u lesa a řidič řekl, že mohou vystoupit. Mysleli, že jsou v Rakousku. Trochu bloudili, našli hlavní silnici a tam už je kontrolovali policisté. Zjistili, že jsou v ČR.
4. Žalobce si uvědomoval, že tu je protiprávně. Žalovaná se ho zeptala, zda mu nějaká překážka brání ve vycestování do domovského státu, zda mu tam hrozí smrt z důvodu pronásledování, náboženství atd. Žalobce uvedl: „V Pákistánu už se pět let nezdržuji. Odešel jsem z důvodu, že mi hrozí smrt z politických důvodů. Náš rodinný majetek, kdy se jedná o úrodnou půdu, nám chce zabrat (mojí rodině) Schoab, kdy se jedná o vedoucího místní korupční skupiny, která má asi deset lidí. U nás to funguje tak, že úředníci pracují přímo v terénu a nechávají se podplácet místními mafiány a ti jim pak přepisují na jejich jména hodnotné pozemky. Kdo se jim postaví tak toho chtějí zlikvidovat“. Bojí se o život, kdyby se někomu z té skupiny postavil. Nemůže a nechce se tam proto vrátit. Žádat o azyl v ČR nechce. Chtěl to udělat v Rakousku. Prokázat, že v domovském státu či v posledním bydlišti utrpěl vážnou újmu na životě či zdraví, nemůže. Nemůže ani prokázat, že tam probíhá v současné době ozbrojený konflikt a že se na tomto místě opravdu naposledy zdržoval. Může se vrátit zpátky domů k rodičům, ale nechce se tam vrátit. Dodával, že je muslim.
5. Žalovaná v sobotu 21. 5. 2021 vydala rozhodnutí pod č. j. KRPB-112235-21/ČJ-2022-060028-SVZ („rozhodnutí žalované“), kterým žalobce na 60 dnů zajistila za účelem správního vyhoštění. Opřela se o § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky („zákon o pobytu cizinců“). Zajištění žalobce

odůvodnila existencí vážného rizika, že by mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

6. Dobu zajištění žalovaná odůvodnila nutností ověřit totožnost žalobce skrze pákistánský zastupitelský úřad. U něj je také třeba zajistit vydání cestovního dokladu. Žalovaná popsala praxi týkající se vyhošťovaných Pákistánců, podle které Ředitelství služby cizinecké policie („ŘSCP“) nejprve předá pákistánské straně informace k úspěšnému ověření totožnosti cizince. Tyto informace poté diplomatickou poštou putují příslušnému pákistánskému orgánu, který provádí prověřování poskytnutých údajů přímo v místě uvedeném cizincem jako místo jeho pobytu či pobytu jeho rodiny. Tento proces obvykle trvá cca 10 týdnů. Žalovaná dále přihlédla k době nutné pro zabezpečení přepravních dokladů. ŘSCP obstarává letenku nebo vyjednává průvoz cizince přes jiné státy EU a zajišťuje policejní eskortu přes dotčené státy. Opětovně komunikuje s domovským státem cizince ohledně jeho přijetí. To vše v praxi v případech vyhošťovaných občanů Pákistánů obvykle trvá asi 30 dnů. Žalovaná dodala, že celkovou komunikaci a provedení jednotlivých úkonů ztěžuje pandemie a související opatření.
7. K době potřebné pro ověření totožnosti pákistánského státního příslušníka a zajištění veškerých cestovních náležitostí je podle žalované třeba ještě připočíst dobu sedmi dnů, po kterou může zajištěný cizinec požádat o mezinárodní ochranu. Během této lhůty ŘSCP nemůže podnikat žádné kroky vůči zastupitelskému úřadu jeho domovského státu. Vše ovlivňuje i součinnost zajištěného cizince a míra jeho ochoty poskytnout žalované pravdivě a úplně veškeré informace nezbytné ke zdárnému ověření totožnosti. Ze všech těchto důvodů žalovaná stanovila dobu zajištění na 60 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, tj. od 20. 5. 2022 do 18. 7. 2022. Takto určenou dobu zajištění žalovaná považovala za přiměřenou.
8. Žalovaná pak dodala, že jistě existuje reálný předpoklad realizace výkonu vyhoštění z území členských států EU ve stanovené době zajištění. Žalovaná nevěděla o překážce trvalejší povahy, která by zabraňovala vyhoštění žalobce z území členských států. Musela se zabývat zajištěním žalobce i bez požadovaného závazného stanoviska k možnému vycestování. Na základě zprávy *Bezpečnostní a politické situace v Pákistánu*, která je součástí spisového materiálu, došla k závěru, že vycestování žalobce je možné. Žalovaná v této věci hodnotila nashromážděné materiály, které si z moci úřední opatřila. A zároveň vycházela ze skutečností sdělených v protokolu o výsledku žalobce, ve kterém neuvedl tak zásadní skutečnosti, které by nasvědčovaly, že výkon vyhoštění nepůjde realizovat.

III. Žaloba

9. Žalobce při pohovoru uvedl, že mu v případě návratu hrozí smrt z politických důvodů. Žalovaná mu měla během pohovoru klást další otázky, kterými by směřovala konkrétněji k řádnému zjištění skutkového stavu. Rozhodnutí žalované neobsahuje žádné informace o tom, jak zhodnotila jeho tvrzení, že mu hrozí smrt. Ačkoliv se rozhoduje o zajištění cizince ve velmi krátké lhůtě, žalovaná musí zhodnotit, zda je vyhoštění žalobce alespoň potenciálně možné. A pokud nikoliv, nemůže dojít k jeho zajištění. Tuto úvahu ovšem může žalovaná učinit jedině tehdy, pokud zhodnotí žalobcem tvrzené skutečnosti, případně z hlediska jeho konkrétních důvodů hrozby smrti zjistí řádné skutkový stav. To se ovšem nestalo.

10. Žalobce pak namítá, že žalovaná pochybila, pokud stanovila zajištění žalobce ode dne 20. 5. 2022. Jak je patrné ze správního spisu, a především z odůvodnění rozhodnutí žalované, žalobce byl dne 20. 5. 2022 zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona o PČR. Výrok rozhodnutí ovšem působí retroaktivně. Stanovuje, že se žalobce zajišťuje již ode dne 20. 5. 2022, ačkoliv k samotnému vydání, resp. doručení rozhodnutí žalované došlo až dne 21. 5. 2022.
11. Třetí námitka žalobce se týká zdůvodnění délky zajištění. Podle judikatury bylo potřeba, aby žalovaná stanovila konkrétní kroky při realizaci vyhoštění s konkrétním časovým odhadem, což se nestalo. Žalovaná totiž zprvu uvádí, že doba trvání celého procesu je podle jejích zkušeností 10 týdnů. Následně ovšem konstatuje, že podle zkušeností je potřebná doba těchto úkonů 30 dnů. Výrok rozhodnutí tak uvádí 60 dnů, zatímco odůvodnění na jednu stranu uvádí délku 10 týdnů a následně 30 dnů, aniž by žalovaná zmínila konkrétní kroky, resp. jejich délku. Rozhodnutí žalované je proto vnitřně rozporné. Žalovaná pak zcela irrelevantně uvedla, že celkovou komunikaci narušuje celosvětová pandemie, ačkoliv toto období již dávno pominulo.

IV. Vyjádření žalované k žalobě

12. Žalovaná uvedla, že v době vydání rozhodnutí o zajištění bylo žalobci uloženo správní vyhoštění, které se stalo pravomocným dne 7. 6. 2022. Ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra ze dne 23. 5. 2022, ev. č. ZS54098, bylo zřejmé, že jeho vycestování do Pákistánu je možné. Vyhoštění by se stalo neproveditelným, pokud by pákistánské úřady odmítly vydat žalobci náhradní cestovní doklad nebo pokud by na žádost o jeho vydání i přes urgence vůbec nereagovaly. To se však doposud nestalo. Žalovaná v rozhodnutí uvedla výčet jednotlivých kroků, včetně jejich potřebné časové dotace a jejího zdůvodnění, které je zapotřebí učinit ke zdárné realizaci žalobcova vyhoštění.
13. Počátek doby žalobcova zajištění žalovaná stanovila od okamžiku prvotního omezení jeho osobní svobody. Stanovit počátek doby jakéhokoliv zajištění je možné pouze v souladu s § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, které zní, že doba zajištění se „*počítá od okamžiku omezení osobní svobody*“. Žalobce prvotně omezila na osobní svobodě policie dne 20. 5. 2022.

V. Posouzení věci krajským soudem

14. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).
15. O žalobě krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání. Žalobce nařízení jednání nepožadoval a soud neshledal jednání jako nezbytné.
16. Žaloba je *důvodná*.
17. Krajský soud se bude věnovat námitkám žalobce v pořadí, v jakém je uvedl v žalobě. Nejprve se proto zaměří na to, zda žalovaná v kontextu zkoumání realizovatelnosti vyhoštění žalobce adekvátně zareagovala na jeho tvrzení o hrozící smrti v Pákistánu. Pak se zaměří na zákonnost stanovení počátku jeho zajištění. A nakonec na zdůvodnění délky jeho zajištění.

a. Žalovaná nezareagovala přezkoumatelně a s oporou ve spisu na žalobcova tvrzení o hrozící smrti v Pákistánu

18. Existence reálného předpokladu vyhoštění je jednou z podmínek zákonnosti zajištění. Podle čl. 5 odst. 1 písm. f) Evropské úmluvy o lidských právech („Úmluva“), který tvoří ústavní základ pro zajištění žalobce, totiž lze zbavit svobody osobu, (...) *proti níž probíhá řízení o vyhoštění* (...).“ Zajištění tedy lze podle uvedeného ustanovení Úmluvy ospravedlnit, pouze pokud probíhá proces vyhoštění. Tento proces přitom musí probíhat *s řádnou péčí* ze strany příslušných státních orgánů. Zajištění musí mít oporu ve vnitrostátní právní úpravě a musí jí odpovídat. Zároveň *nesmí být svévolné*. To znamená, že veřejná moc musí o zajištění rozhodnout (1) v dobré víře, že dojde k naplnění jeho účelu, (2) musí ho vykonat na odpovídajícím místě a v odpovídajících podmínkách, a (3) jeho délka by neměla přesáhnout dobu, ve které lze dosažení účelu zajištění rozumně předpokládat (srov. např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 12. 2020 ve věci *Shiksaitov proti Slovensku*, č. 56751/16 a 33762/17, § 55).
19. Reálný předpoklad chybí, pokud v případě cizince existují důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Podle odst. 1 tohoto ustanovení vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že by mu po návratu do státu, jehož je státním občanem, hrozilo skutečné nebezpečí. V souladu s odst. 2 se za skutečné nebezpečí považuje navrácení v rozporu s čl. 3 Úmluvy. Ustanovení čl. 15 odst. 4 směrnice 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí dodává: „Ukáže-li se, že reálný předpoklad pro vyhoštění přestal z právních nebo jiných důvodů existovat nebo že přestaly existovat podmínky [důvodnosti zajištění – upřesnil krajský soud], ztrácí zajištění odůvodnění a dotčená osoba musí být bezodkladně propuštěna.“
20. Otázkou existence důvodů znemožňujících vycestování se žalovaná musí zabývat hlavně v řízení o správním vyhoštění cizince. Za tímto účelem má povinnost si vyžádat závazné stanovisko Ministerstva vnitra. Judikatura ovšem dovodila, že *žalovaná má povinnost zabývat se možnými překážkami správního vyhoštění i v řízení o zajištění cizince*, pokud jsou jí tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo *pokud před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo*. Pokud bude již před vydáním rozhodnutí o zajištění zřejmé, že by zde mohly být důvody znemožňující vycestování, má žalovaná povinnost si před zajištěním cizince vyžádat stanovisko Ministerstva vnitra (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150). Závazné stanovisko musí obsahovat náležité odůvodnění a musí reagovat na konkrétní tvrzení cizince v daném řízení. Pokud Ministerstvo vnitra formuluje stanovisko obecněji, je povinností žalované o to pečlivěji odůvodnit, proč nepovažuje případné obavy cizince z návratu do vlasti za relevantní (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2020, č. j. 5 Azs 211/2019-41, bod 17).
21. Žalobce v této věci při pohovoru uvedl relativně konkrétní tvrzení o jeho obavách ze smrti. Vypověděl, že mu hrozí smrt z politických důvodů. Majetek jeho rodiny v podobě úrodné půdy chce podle slov žalobce zabrat vedoucí místní korupční skupiny, která má asi deset lidí. Podle žalobce v místech jeho původu úředníci pracují přímo v terénu a nechávají se podplácet místními mafiány, kteří jim pak přepisují na jejich jména hodnotné pozemky. Kdo se jim postaví tak toho chtějí zlikvidovat. Žalobce se proto podle svých slov bojí se o život, kdyby se někomu z této skupiny postavil. A reakce žalované? Nevěděla o překážce

trvalejší povahy, která by zabraňovala vyhoštění žalobce. Musela se podle svého názoru zabývat zajištěním žalobce i bez závazného stanoviska Ministerstva vnitra. Na základě zprávy *Bezpečnostní a politické situace v Pákistánu*, která měla být součástí spisového materiálu, došla k závěru, že vycestování žalobce je možné. Hodnotila nashromážděné materiály, které si měla z moci úřední opatřit, a vycházela ze skutečností sdělených v protokolu o výsledku žalobce. Ten podle ní neuvedl tak zásadní skutečnosti, které by nasvědčovaly, že výkon vyhoštění nepůjde realizovat.

22. Problémem ovšem je, že uvedená konstatování žalované nesedí. Jak totiž ukazuje obsah spisu, zpráva *Bezpečnostní a politické situace v Pákistánu* se v něm objevila až dva dny po vydání rozhodnutí o zajištění. Spolu se závazným stanoviskem Ministerstva vnitra, o které žalovaná požádala právě až v pondělí 23. 5. 2022, kdy obojí také obdržela. V té době již tři dny trvalo zbavení osobní svobody žalobce. Žalovaná tedy nemohla ze zprávy *Bezpečnostní a politické situace v Pákistánu* reálně vycházet, jak tvrdí, pokud ji neměla. Stejně tak obsah spisu ukazuje, že v době vydání rozhodnutí žalované neobsahoval žádné materiály související s tématem reálnosti předpokladu vyhoštění žalobce. Všech 25 dokumentů (kromě rozhodnutí žalované) ze soboty 21. 5. 2022 totiž má pouze procesní či administrativní povahu (jde o různá poučení žalobce, jeho fotku, seznam zadržených dokladů a věcí, dokumentaci související s eskortou, ustanovením tlumočníka, zahájením řízení o vyhoštění či umístěním žalobce do zařízení pro zajištění cizinců apod.). Jak už krajský soud zmínil, podklady k reálnosti předpokladu vyhoštění žalovaná dostala až dva dny poté. Její tvrzení v odůvodnění jejího rozhodnutí tedy odporují obsahu spisu.
23. Krajský soud také nesouhlasí, že by žalobce neuvedl tak zásadní skutečnosti, které by nasvědčovaly, že výkon vyhoštění nepůjde realizovat. Jeho tvrzení shrnutá v bodech 4 a 21 výše naopak podle krajského soudu jsou poměrně konkrétními tvrzeními o tom, že by mu mohlo v Pákistánu hrozit skutečné nebezpečí ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců.
24. Toto ustanovení sice hovoří jen o navrácení v rozporu s čl. 3 Úmluvy, který zakazuje mučení a nelidské či ponižující zacházení. Žalobcova tvrzení o strachu o život přitom spadají spíše do rámce čl. 2 Úmluvy, který chrání právo na život. Evropský soud pro lidská práva ovšem v praxi často při hodnocení námitek na porušení zásady nenavrácení podle čl. 2 a 3 Úmluvy nečiní mezi těmito ustanoveními rozdíl. Jádrem totiž mají společné. Vychází z toho, že námitka porušení čl. 2 Úmluvy typicky také přináší témata týkající se zákazu špatného zacházení podle čl. 3 Úmluvy. A s ohledem na to, že jsou relevantní principy námitek na porušení čl. 2 a 3 Úmluvy ve věcech navrácení cizinců tytéž, tak je štrasburský soud buď považuje za neoddělitelné a posuzuje je společně (srov. např. rozsudek ze dne 23. 3. 2016 ve věci *F. G. proti Švédsku*, č. 43611/11, bod § 110, či rozsudek ze dne 15. 10. 2015 ve věci *L. M. a další proti Rusku*, č. 40081/14, 40088/14 a 40127/14, § 108), nebo se námitce na porušení čl. 2 věnuje v rámci související „hlavní“ námitky na porušení čl. 3 Úmluvy (srov. rozsudek ze dne 20. 12. 2011 ve věci *J. H. proti Spojenému království*, č. 48839/09, § 37). V tomto smyslu je proto třeba ústavně konformně vykládat i § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců a zahrnout do jeho rámce i možná porušení čl. 2 Úmluvy.
25. Tak jako tak je hlavní, že žalobcova tvrzení podle krajského soudu měla určitou minimální kvalitu, kvůli níž je žalovaná nemohla dát tak jednoduše bokem. Jde o skutečnosti, které by mohly být relevantní z pohledu § 179 zákona o pobytu cizinců. Žalovaná proto měla povinnosti žalobci položit doplňující dotazy, aby náležitě zjistila skutkový stav pro vydání

závažného stanoviska (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 3. 2. 2022, č. j. 41 A 4/2022-25, bod 33). Žalovaná se však po dotazu na překážky vycestování a možnou hrozbu smrti, na něž žalobce výše uvedeným způsobem odpověděl, jen znova zeptala, jaká překážka mu tedy brání. Žalobce znovu uvedl, že se bojí o život, pokud by se někomu z korupční skupiny postavil. Pak následuje dotaz, zda v minulosti žalobce utrpěl v Pákistánu vážnou újmu na životě (sic!) či zdraví. Nezeptala se na možné *budoucí* ohrožení práva na život nebo hrozby špatného zacházení. Namísto toho se dotazovala, zda je v místě původu žalobce ozbrojený konflikt. A po negativních odpovědích se pak znovu ptá: „Takže z jakých důvodů se nemůžete vrátit zpátky do Pákistánu?“. Žalobce potřetí musel zmínit svůj již dříve popsany strach. Pak následuje dotaz na možnost žalobce vrátit se k rodičům, jeho víru a členství někoho z jeho rodiny v politické straně.

26. Krajský soud záměrně shrnuje průběh pohovoru se žalobcem, protože z něj nabyt dojmu, že cílem žalované bylo nehledat možné důvody bránící žalobci ve vycestování. Její dotazy většinově neměly relevanci pro možné zjištění okolností, ze kterých by plynulo, zda žalobci hrozí skutečné nebezpečí ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Měla zejména zjišťovat bližší informace o oné korupční skupině, o které žalobce mluvil. Tyto informace pak mohla poskytnout Ministerstvu vnitra, které s nimi mělo pracovat, aby mohlo vydat závazné stanovisko v odpovídající kvalitě, v němž by se objevila konkrétnější reakce na tato tvrzení žalobce. Nic z toho se ovšem kvůli postupu žalované nestalo.
27. Před rozhodnutím žalované tedy podle krajského soudu *vyšly najevo* možné překážky vycestování žalobce ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců v podobě jím tvrzené hrozby smrti od korupční skupiny bažící po majetku jeho rodiny. Žalovaná o těchto tvrzených skutečnostech nezjišťovala více u pohovoru. A ani si reálně před vydáním svého rozhodnutí neopatřila k tomuto tématu – i obecně k možným překážkám vycestování do Pákistánu – jakékoliv podklady. Byť tvrdí opak. Nepovažovala za nutné si před zajištěním žalobce obstarat ani závazné stanovisko Ministerstva vnitra. Sice tvrdí, že se zajištěním žalobce musela zabývat i bez něj. Jak plyne z výše uvedeného, tak tomu ovšem není. Měla ho naopak pro posouzení reálnosti předpokladu vyhoštění žalobce mít. Ve výsledku tedy rozhodla o zajištění žalobce, aniž by jakkoliv věcně (a na základě odpovídajících podkladů) vypořádala jeho tvrzení o možných hrozbách smrti v Pákistánu.
28. Krajskému soudu se při čtení rozhodnutí žalované spíše zdá, že vzniklo na základě určitého prefabrikátu, který žalovaná neupravila podle skutečných okolností této věci. V době vydání rozhodnutí žalovaná totiž neměla podklady, o kterých tvrdí, že je měla. Není ani pravdou, že by žalobce neuvedl takové skutečnosti, které by nasvědčovaly, že výkon vyhoštění nepůjde realizovat. Uvedl. Krajský soud si dobře uvědomuje, že žalovaná má na případné vydání rozhodnutí o zajištění velmi krátký čas 48 hodin (§ 27 odst. 3 zákona o PČR). Přesto nelze ztrácet ze zřetele, že tu jde o zásah do jedné z nejzákladnějších svobod každého z nás, kterou chrání čl. 5 Úmluvy. I v tomto krátkém časovém intervalu jsou minimální požadavky na rozhodnutí o zajištění cizince zvládnutelné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, č. j. 1 Azs 495/2019-43, č. 4085/2020 Sb. NSS). Jak ostatně ukazuje i další obsah správního spisu, Ministerstvo vnitra dokáže žalované zaslat závazné stanovisko (a případné další relevantní podklady) ještě v den žádosti žalované o něj. S ohledem na to, co žalobce v řízení tvrdil, krajský soud nemůže tolerovat, že mu žalovaná přezkoumatelně a na základě potřebných podkladů na tato tvrzení neodpověděla. Od jeho tvrzení ve výsledku odhlédla. Bez ničeho.

29. Krajský soud proto musel v této části shledat rozhodnutí žalované nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, protože v něm reálně chybí odpověď na tvrzení žalobce o možné hrozbě smrti v Pákistánu [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. A kromě toho daná část rozhodnutí žalované odporuje spisu, protože v ní žalovaná uvádí, že se opřela o zprávu *Bezpečnostní a politické situace v Pákistánu* a další nashromážděné podklady. Žádné však v té době neměla.
30. Tato žalobní námitka je proto důvodná.
31. Nad rámec uvedeného krajský soud musí dodat, že o jistých nesrovnalostech žalované v tomto aspektu věci svědčí i její vyjádření k žalobě. V něm uvádí, že žalobce měl v době rozhodnutí žalované uloženo správní vyhoštění, které se stalo pravomocným dne 7. 6. 2022. To opět neodpovídá skutečnosti. Podle obsahu spisu ho žalovaná vydala až v úterý 24. 5. 2022, tedy tři dny po vydání rozhodnutí žalovaného. Odkazuje také na závazné stanoviska Ministerstva vnitra, ze kterého mělo být v době vydání rozhodnutí žalované zřejmé, že vycestování žalobce do Pákistánu nic nebrání. Krajský soud již výše vysvětlil, že toto závazné stanovisko vzniklo v pondělí 23. 5. 2022, tj. dva dny po vydání rozhodnutí žalované. Jen stěží z něj proto mohlo být něco zřejmé už v sobotu 21. 5. 2022.

b. Žalovaná určila počátek běhu doby zajištění žalobce v souladu se zákonem

32. Žalobce pak namítá retroaktivitu stanovení počátku doby jeho zajištění k pátku 20. 5. 2022. Ačkoliv rozhodnutí žalované je ze soboty 21. 5. 2022.
33. Jak ovšem správně namítá žalovaná, v souladu s § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a *počítá se od okamžiku omezení osobní svobody*. K omezení osobní svobody žalobce došlo v den kontroly policejní hlídkou, tj. v pátek 20. 5. 2022. Žalovaná proto postupovala naprosto v souladu se zákonem, pokud počátek doby zajištění odvinula právě od tohoto data.
34. Tato jeho námitka proto důvodná není.

c. Žalovaná dostatečně zdůvodnila stanovenou délku zajištění žalobce

35. Podstatou poslední části žalobních námitek je otázka náležitého zdůvodnění délky zajištění žalobce stanovené na 60 dní. Podle § 124 odst. 4 zákona o pobytu cizinců má totiž žalovaná povinnost v rozhodnutí o zajištění stanovit dobu trvání zajištění *s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění*.
36. Návod na to, jak by mělo vypadat odůvodnění vedlejšího výroku o stanovení doby trvání zajištění, poskytuje např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79. Podle něj je nutné uvést „jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán *kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů* (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu). Správní orgán musí posuzovat uvedené otázky *přísně individuálně*, nikoliv paušálním odhadem.“ Soud pak musí mít možnost přezkoumat, zda stanovení konkrétní doby trvání omezení svobody odpovídá individuálním okolnostem případu a zda nebylo svévolné. Současně platí, že *čím delší je stanovená délka zajištění*, tím intenzivnější je omezení základního práva na osobní svobodu a *tím pečlivější* musí být i zdůvodnění doby zajištění.

37. Žalovaná ve svém rozhodnutí uvádí, jaké úkony je třeba vykonat za účelem realizace vyhoštění žalobce. *A uvádí i přibližný časový odhad trvání jednotlivých fází vyhošťovacího procesu.* Odkázala na nutnost ověřit totožnost žalobce a zajistit vydání cestovního dokladu skrze pákistánský zastupitelský úřad. Popsala praxi týkající se vyhošťovaných Pákistánců a dodala, že tento proces obvykle trvá cca 10 týdnů. Žalovaná dále vysvětlila, jak dlouho trvá zabezpečení přepravních dokladů včetně dojednání policejní eskorty přes dotčené státy. Délku tohoto dění odhadla na 30 dnů. Žalovaná pak poukázala na komplikace, které pro realizaci vyhoštění přináší pandemie. Nadto upozornila, že je třeba před započítáním kroků směřujících k vyhoštění vyčkat sedm dnů, po které mohl žalobce požádat o mezinárodní ochranu.
38. Žalobce namítá vnitřní rozpornost rozhodnutí žalované. Žalovaná totiž podle něj nejprve zmiňuje, že celý proces bude podle jejích zkušeností trvat 10 týdnů. A následně konstatuje, že potřebná je doba 30 dnů. Podle krajského soudu ovšem žalobce ve své argumentaci smíchal uvedené dvě fáze procesu přípravy vyhoštění cizince – ověřování totožnosti a zajišťování přepravních podkladů. První z nich obvykle podle žalované trvá 10 týdnů. Druhá – po úspěchu té první a ověření totožnosti cizince – pak 30 dní. Rozpor mezi tím tedy není. Žalovaná pak ještě pracovala s nutností vyčkávat sedm dní, zda žalobce nepodá žádost o mezinárodní ochranu. Pokud pak žalovaná na základě těchto skutečností stanovila z celkově možných cca 107 dnů dobu zajištění „jen“ na 60 dnů, je to vlastně pro žalobce příznivé. *A odpovídá to obecně žádoucí praxi, aby žalovaná zajišťovala cizince spíše na kratší dobu, protože díky tomu dá průchod i právu cizinců na pravidelný periodický přezkum zajištění soudem podle čl. 5 odst. 4 Úmluvy.* Kratší doba zajištění si v tomto případě také nežádá odůvodnění v kvalitě, které by muselo dosahovat zajištění na více dnů (v praxi častých 90 – 120). Tomu odpovídá i zdrženlivější přezkum krajského soudu.
39. Žalovaná proto při stanovení délky zajištění nepochybila. Žalobce ostatně kromě nepřesné námítky vnitřní rozpornosti odůvodnění délky jednotlivých kroků procesu přípravy vyhoštění nijak věcně nezpochybňuje. Námítky žalobce vůči odůvodnění délky jeho zajištění stanovené na 60 dnů proto nejsou důvodné.

VI. Závěr a náklady řízení

40. Rozhodnutí žalované je podle krajského částečně nepřezkoumatelné podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro (a) nedostatek důvodu v otázce reálnosti předpokladu vyhoštění žalobce tváří v tvář jeho tvrzením o strachu z hrozby smrti v Pákistánu; a pro (b) rozpor se spisem v otázce podkladů, na nichž žalovaná tvrzeně vystavěla svůj závěr, že žalobci v Pákistánu nehrozí skutečné nebezpečí podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Z těchto důvodů krajský soud rozhodnutí žalované zrušil.
41. Žalobce však nedůvodně napadal stanovení počátku doby jeho zajištění i odůvodnění celkové délky zajištění.
42. Vzhledem k tomu, že podle § 124 odst. 2 věta čtvrtá zákona o pobytu cizinců je v řízení o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení, soud napadené rozhodnutí zrušil, aniž by současně věc žalované vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Zrušení rozhodnutí o zajištění v tomto případě z povahy věci znamená ukončení řízení (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, č. j. 1 Azs 495/2019-43, bod 30).
43. Nutno připomenout, že podle § 127 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců musí žalovaná zajištění bez zbytečného odkladu ukončit, rozhodne-li soud ve správním soudnictví o zrušení rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění. Povinnost propustit cizince přitom vzniká vyhlášením zrušujícího rozsudku.
44. Žalobce měl ve věci úspěch a vzniklo mu tak právo na náhradu nákladů řízení. Žádné náklady však nevyčísлил. Proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalovaná úspěšná nebyla, a tak jí právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 30. června 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce